

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา สภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการกำหนดแนวทางส่งเสริมการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อย่างต่อเนื่อง

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา สภาพพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี สภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า ความต้องการการสนับสนุนของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยโดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 287 วิสาหกิจชุมชน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างเพื่อวิจัย จำนวน 167 ราย ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(structured interview)ประกอบด้วยคำถามแบบให้เลือกตอบและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (arithmentic mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี พบว่า มีระยะเวลาดำเนินกิจกรรมทอผ้า เฉลี่ย 8.51 ปี มีสมาชิกเฉลี่ย 34.17 คน มีผ้าทอเป็นประเภทผ้าฝ้าย ส่วนใหญ่ผ้าทอเป็นลักษณะผ้ามัดหมี่ ใช้สีย้อมผ้าธรรมชาติและสีเคมี มีจำนวนชนิด

ผลิตภัณฑ์ เฉลี่ย 3.21 ชนิด การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนทอผ้าเกิดจากการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของกลุ่ม มีเงินทุนในการดำเนินกิจกรรมจากการระดมทุนจากสมาชิก มีรายจ่ายในการผลิตผ้าต่อปีเฉลี่ย 99,983.83 บาท มีรายได้จากการขายผ้าต่อปี เฉลี่ย 211,413.53 บาท

1.3.2 สภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี

1) การบริหารองค์กร

ผลการศึกษาการบริหารองค์กร พบว่า การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่มีการกำหนดไว้และมีการบันทึกที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงาน มีการประชุมสมาชิก ร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน มีโครงสร้างพร้อม แบ่งหน้าที่และมีการบันทึก การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ มีกฎระเบียบ ข้อบังคับและบันทึก อย่างชัดเจน การจดบันทึกการเงิน/บัญชี มีการบันทึกทุกครั้งที่มีกิจกรรมรับ – จ่าย การเปิดเผย ข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ แก่สมาชิก มีการประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลหรือแจกเป็นเอกสาร ให้สมาชิกทราบสม่ำเสมอ การบริหารจัดการทุน มีแนวทางในการบริหารจัดการทุนทั้งภายในและ ทุนที่ได้จากภายนอกอย่างเป็นระบบ การจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก มีการ จัดสรรรายได้และผลประโยชน์และกำหนดวิธีการที่แน่นอน การทบทวนผลการดำเนินการของ วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีการทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการฯและผู้แทน สมาชิกหรือสมาชิก และการนำปัญหาในการดำเนินการไปแก้ไข ปรับปรุง มีการนำปัญหาที่พบมา ปรับปรุง แก้ไขเพียงบางประเด็น

2) การวางแผนดำเนินงาน

ผลการศึกษาการวางแผนดำเนินงาน พบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วน ใหญ่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงบางส่วนหรือไม่เป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูล มีการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากแผนแม่บทชุมชน การทำแผนแบบมีส่วนร่วม มีการทำแผน โดยผู้นำหรือ กรรมการเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง การถ่ายทอดแผนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการถ่ายทอดชี้แจงและ แลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน และการปฏิบัติตามแผนที่ จัดทำไว้ มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่จัดทำไว้

3) การบริหารการตลาด

ผลการศึกษาการบริหารการตลาด พบว่า การกำหนดแหล่ง จำหน่าย/ลูกค้าเป้าหมาย มีการกำหนดและใช้ข้อมูลมาพิจารณาในการกำหนด และการติดตามข้อมูล ความต้องการของลูกค้าและตลาด มีการรวบรวมและติดตามข้อมูลบ้างเป็นบางครั้ง

4) การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร

ผลการศึกษาการจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร พบว่า การรวบรวม ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น การแสวงหาความรู้ใหม่ มีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ระบบการจัดเก็บข้อมูลของวิสาหกิจชุมชน มีการจัดเก็บข้อมูลแต่ไม่เป็นระบบ และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก เครือข่ายและบุคคลภายนอก ส่วนใหญ่มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์แต่ไม่ต่อเนื่อง

5) การบริหารสมาชิก

ผลการศึกษาการบริหารสมาชิก พบว่า การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก ส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิกและมีการบันทึกไว้อย่างชัดเจน การพัฒนาผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ไม่เป็นขั้นเป็นตอนหรือไม่สอดคล้องกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การสร้างขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจและแรงจูงใจ มีแนวทางการสร้างขวัญ กำลังใจ ความพึงพอใจและแรงจูงใจไร้มันเป็นระบบ และการประเมินผล การปฏิบัติงานของสมาชิก มีการประเมินผลแต่ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน

6) การจัดการสินค้า

ผลการศึกษาการจัดการสินค้า พบว่า การบริหารให้เกิดความเชื่อมโยงกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน มีการดำเนินการหลายกิจกรรมแต่ยังไม่สามารถบริหารให้เกิดการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ผลิตภัณฑ์และระบบที่ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้าแต่ยังไม่สามารถควบคุมคุณภาพความสม่ำเสมอของสินค้า และการควบคุมระบบงาน ป้องกันความผิดพลาดในระบบงาน ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ระหว่างการค้นหาวิธีการควบคุมกระบวนการผลิต

7) กระบวนการผลิตผ้าทอ

ผลการศึกษาการกระบวนการผลิตผ้าทอ พบว่า การจัดหาฝ้าย/ไหม ส่วนใหญ่ซื้อจากร้าน/โรงงาน การย้อมสี สมาชิกกลุ่มย้อมเอง การมัดหมี่สมาชิกกลุ่มทำเอง การปั่นหลอดสมาชิกกลุ่มทำเอง การคั่นหูกสมาชิกกลุ่มทำเอง การสืบหูกสมาชิกกลุ่มทำเอง การทอผ้าสมาชิกกลุ่มทำเอง วิธีการทอทั้งรวมกันทอและแยกกันทอ ความสามารถในการออกแบบลายผ้าได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการฝึกอบรม การออกแบบลายผ้าขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า/ตลาด การแปรรูปผ้าทอมีการแปรรูป วิธีการแปรรูปผ้าทอเช่นตัดเสื้อ ทำกระเป๋าสมาชิกดำเนินการ ชนิดของสินค้ามีชนิดของสินค้าเป็นผ้าพื้น แหล่งขายสินค้ามีแหล่งขายในงานออกร้านตามเทศกาล การขาย

สินค้ามีสมาชิกรวมกันขาย โดยมีตัวแทนของกลุ่มเป็นผู้ขาย การกำหนดราคาสินค้ามีคณะกรรมการ กลุ่มเป็นผู้กำหนดและการจัดสรรกำไรจากการขายสินค้ามีการจัดสรรให้สมาชิก จัดสรรให้ผู้ขาย สินค้า และจัดสรรเข้ากลุ่ม

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพพื้นฐาน สภาพการดำเนินงาน ปัญหา ความต้องการการ สนับสนุนและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า ที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรม จากการศึกษา พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า ส่วนมากมี ระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรมเฉลี่ย 8.51 ปี เนื่องจากเป็นวิสาหกิจชุมชนทอผ้าที่ดำเนินการมาอยู่ก่อน แล้วในรูปของกลุ่มอาชีพตามสาขาหรือเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรก่อนยื่นจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจ ชุมชน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2546 จึงมีระยะเวลาที่ดำเนิน กิจกรรมทอผ้ามาหลายปี

2.2 จำนวนสมาชิก จากการศึกษา พบว่าวิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีสมาชิกมากกว่า 40 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่ร่วมก่อตั้งดำเนินกิจกรรมมาตั้งแต่เริ่มแรกและยังคงร่วมดำเนินการกิจกรรมอยู่ สอดคล้องกับผลการศึกษางบฯ หงษ์คำมี (2547:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาองค์ประกอบในการดำรงอยู่ ของกลุ่มธุรกิจขนาดย่อมในชุมชน : ศึกษากรณีกลุ่มทอผ้าสีธรรมชาติหมู่บ้านหนองขาม ตำบลนา ชุมแสง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น พบว่า การจัดตั้งกลุ่มนั้นเกิดขึ้นจากปัญหาและความต้องการ ของสมาชิกกลุ่ม มิใช่เป็นการจัดตั้งจากนโยบายและความต้องการขององค์กรภายนอก ซึ่งกลุ่มมีการ ดำเนินงานในลักษณะกลุ่มมาโดยตลอด

2.3 สภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี

2.3.1 การบริหารองค์กร ผลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานด้านการบริหาร องค์กรของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า สามารถนำมาอภิปรายตามประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) **การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน** พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีการกำหนดไว้และมีการบันทึกที่ชัดเจน นั้นเป็นเพราะว่าวิสาหกิจชุมชนได้ กำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนตามมติเดิมที่ได้ดำเนินงานในรูป ของกลุ่มอาชีพเดิมมาก่อนแล้ว

2) **การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงาน** พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีการประชุมสมาชิกร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง

สอดคล้องกับบงกช หงส์คำมี (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวว่า สมาชิกและคณะกรรมการมีส่วนร่วมกันในทุก ๆ ขั้นตอนการทำงาน

3) การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีโครงสร้างพร้อมแบ่งหน้าที่และมีการบันทึก สอดคล้องกับบงกช หงส์คำมี (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวว่า กลุ่มมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน

4) การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีกฎระเบียบ ข้อบังคับ และบันทึกอย่างชัดเจน และมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ แต่ไม่มีการบันทึก นั่นอาจเป็นเพราะว่าการตั้งกฎกติกาในการทำงานร่วมกันไม่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน แต่จะใช้ประเพณีปฏิบัติและวิธีการดำเนินชีวิตของชุมชนเป็นเงื่อนไขในการออกกฎระเบียบก็เป็นได้

5) จัดบันทึกการเงิน/บัญชี พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีการบันทึกทุกครั้งที่มีกิจกรรมรับ-จ่าย นั่นอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มมีความรู้ในเรื่องการจัดบันทึกการเงิน/บัญชีเป็นอย่างดี และสมาชิกมีความเข้าใจในการควบคุมฐานะทางการเงินของกลุ่มก็เป็นได้

6) การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่น ๆ แก่สมาชิก พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีการประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลหรือแจกเป็นเอกสารให้สมาชิกทราบสม่ำเสมอ

7) การบริหารจัดการทุน พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีแนวทางในการบริหารจัดการทุนทั้งภายในและทุนที่ได้จากภายนอกอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับบงกช หงส์คำมี (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวว่า กลุ่มสามารถระดมทุนทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน และสามารถบริหารจัดการให้มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอที่จะใช้จ่ายในการผลิต

8) การนำปัญหาในการดำเนินการไปแก้ไข ปรับปรุง พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีการนำปัญหาที่พบมาปรับปรุง แก้ไขเพียงบางประเด็น เพราะกลุ่มสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับบงกช หงส์คำมี (2547:บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวว่า กลุ่มมีความสามารถปรับตัวและแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระของกลุ่ม นั้นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มมีความสามารถในการพัฒนาตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ความต้องการการสนับสนุนของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า

2.4.1 การบริหารองค์กร พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการการสนับสนุนมากที่สุดในเรื่องการบริหารจัดการการเงินทุน จำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.9 นั่นอาจเป็นเพราะว่าสมาชิกไม่คุ้นเคยหรือไม่เคยจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบมาก่อนและขาดทักษะในการจัดการเงินทูนก็เป็นได้ รองลงมาในเรื่องความรู้เรื่องการทำงานแบบมีส่วนร่วม จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.9 ในเรื่องความรู้เรื่องการจัดบันทึกการเงิน/บัญชี จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.2 และพบว่าวิสาหกิจ

ชุมชนทอผ้ามีความต้องการสนับสนุนในเรื่องการจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก จำนวน 13 คิดเป็นร้อยละ 7.8

2.4.2 การวางแผนดำเนินงาน พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการวางแผนดำเนินงาน จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.3 นั้นอาจเป็นเพราะว่า สมาชิกของวิสาหกิจไม่เคยหรือไม่มีประสบการณ์ในการจัดทำแผนดำเนินงานมาก่อนก็ว่าได้ รองลงมาในเรื่องความรู้เรื่องการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม จำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.2 และพบว่าวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการสนับสนุนในเรื่องการปฏิบัติงานตามแผน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

2.4.3 การบริหารการตลาด พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการตลาด จำนวน 161 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.2 นั้นเป็นเพราะว่า ยังเป็นวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนใหม่การได้รับการประสานข่าวสารด้านการตลาดจึงมีน้อยหรือไม่มีเลย ทำให้ขาดความรู้ในเรื่องการบริหารการตลาด รองลงมาในเรื่องข้อมูลความต้องการของลูกค้าหรือตลาด จำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.3 และพบว่าวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการสนับสนุนในเรื่องข่าวสารด้านการตลาด จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.7

2.4.4 การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ในเรื่องถ่ายถอดและแลกเปลี่ยนความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอื่น จำนวน 167 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 นั้นเป็นเพราะว่า การรวมตัวกันเป็นวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มทอผ้าจะต้องผลิตเพื่อส่งเสริมการขายให้มากขึ้น จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการถ่ายถอดเทคโนโลยีสู่วิสาหกิจชุมชนอื่นด้วย เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของผ้าทอที่เป็นได้ รองลงมาในเรื่องทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจชุมชนทอผ้าที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 152 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.0 และพบว่าวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการสนับสนุนในเรื่องความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการผลิตผ้าทอ จำนวน 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.2

2.4.5 การจัดการสินค้า พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.9 นั้นอาจเป็นเพราะว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้าเป็นวิสาหกิจที่ก่อตั้งขึ้นใหม่จึงยังไม่มีรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานเป็นของตนเอง และพบว่าวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการสนับสนุนในเรื่องการควบคุมคุณภาพและความสม่ำเสมอของสินค้า จำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.7

2.4.6 การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ในเรื่องการพัฒนาผู้นำและสมาชิก จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.3 นั้นอาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการบริหารของวิสาหกิจชุมชนเดิมนั้นยังขาดทักษะการบริหารงานกลุ่ม

หรือภาวะความเป็นผู้นำกลุ่มอยู่ก็เป็นได้ และพบว่าวิสาหกิจชุมชนมีความต้องการสนับสนุนมากในเรื่องการสร้างสภาพจิตใจและแรงจูงใจกับสมาชิก จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.8

2.4.7 กระบวนการผลิตผ้าทอ พบว่า วิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการการสนับสนุนมากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องเกี่ยวกับการมัดหมี่ จำนวน 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.0 นั้นอาจเป็นเพราะว่า วิสาหกิจชุมชนยังขาดทักษะเกี่ยวกับการมัดหมี่โดยตรง จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องให้สมาชิกได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการมัดหมี่ รองลงมาในเรื่องความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.3 ในเรื่องความรู้เรื่องวิธีการทำจิด จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.1 ในเรื่องอาคารที่ทำการ จำนวน 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.7 ในเรื่องเครื่องจักร จำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.5 ในเรื่องความรู้เรื่องการย้อมสี จำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.1 ในเรื่องการจัดหาผ้าหรือไหม จำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.3 ในเรื่องความรู้เรื่องการตัดเย็บ จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.0 ในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.6 ในเรื่องความรู้เรื่องการออกแบบลายผ้า จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0 และพบว่าวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีความต้องการสนับสนุนในเรื่อง ความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.2

2.5 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า

2.5.1 การบริหารองค์กร พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการทำงานแบบมีส่วนร่วม จำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.9 รองลงมาในเรื่องความรู้เรื่องการบันทึกการเงิน/บัญชี จำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.3 ในเรื่องการจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก จำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.9 และพบว่ามีปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการเงินทุน จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.8

2.5.2 การวางแผนดำเนินงาน พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องการปฏิบัติงานตามแผน จำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาในเรื่องความรู้เรื่องการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.0 และพบว่ามีปัญหาในเรื่องการวางแผนดำเนินงาน จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.8

2.5.3 การบริหารการตลาด พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการตลาด จำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาในเรื่องข่าวสารด้านการตลาด จำนวน 103 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.7 และพบว่ามีปัญหาในเรื่องข้อมูลความต้องการของลูกค้าหรือตลาด จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.4

2.5.4 การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตผ้าทอ จำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.2 รองลงมาในเรื่องถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิสาหกิจชุมชนชนทอผ้าในจังหวัดอื่น จำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.8 และพบว่ามีปัญหามากในเรื่องทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจชุมชนทอผ้าที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.4

2.5.5 การจัดการสินค้า พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องการควบคุมคุณภาพและความสม่ำเสมอของสินค้า จำนวน 167 ราย คิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่ามีปัญหาในเรื่องความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.0

2.5.6 การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องการพัฒนาผู้นำและสมาชิก จำนวน 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.1 และพบว่ามีปัญหาในเรื่องการสร้างความพึงพอใจและแรงจูงใจกับสมาชิก จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.8

2.5.7 กระบวนการผลิตผ้าทอ พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการมัดหมี่ จำนวน 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.0 รองลงมาในเรื่องความรู้เรื่องการย้อมสี จำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.3 ในเรื่องความรู้เรื่องวิธีการทำจิด จำนวน 73.1 ในเรื่องเครื่องจักร จำนวน 117 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.1 ในเรื่องการจัดหาฝ้ายหรือไหม จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.3 ในเรื่องอาคารที่ทำการ จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.3 ในเรื่องความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.8 ในเรื่องเงินทุนหมุนเวียนและความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 20 รายเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ในเรื่องความรู้เรื่องการตัดเย็บ จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.4 และพบว่า จำนวน 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.4 ระบุว่าไม่มีปัญหาในเรื่องความรู้เรื่องการออกแบบลายผ้า เพราะสมาชิกผู้ผลิตผ้าทอมีประสบการณ์ในการออกแบบลายผ้ามาก่อนนั้น

2.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า

วิสาหกิจชุมชนทอผ้า จำนวน 112 วิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 67.0 เสนอแนะว่า ควรให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปอย่างมีระบบ จำนวน 139 วิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 83 เสนอแนะว่า ควรให้การสนับสนุนการวางแผนดำเนินงานในทุกด้านของวิสาหกิจชุมชนแก่สมาชิก โดยเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อปรับการดำเนินกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ และ จำนวน 148 วิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 89 เสนอแนะว่าควรเพิ่มความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตและการบริหารจัดการคุณภาพผ้าทอแก่วิสาหกิจชุมชนทอผ้า ด้วยการทัศนศึกษาวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในพื้นที่อื่น ที่ประสบผลสำเร็จในระดับมาตรฐาน เพื่อการ

แลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานระหว่างวิสาหกิจชุมชนทอผ้าด้วยกัน จะทำให้เกิดการ
ตื่นตัวในทางพัฒนามากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี
ครั้งนี้ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรเสนอแนะไว้ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหาร
องค์กร พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่อง ความรู้เรื่องการบริหารจัดการเงินทุน จึงเห็นควรให้การ
สนับสนุนในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะปฏิบัติในการ
บริหารจัดการเงินทุนแก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน

3.1.2 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน
ดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่อง ความรู้เรื่องการวางแผนดำเนินงาน
จึงเห็นควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกทักษะปฏิบัติในการ
วางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

3.1.3 ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหาร
การตลาด พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่อง ความรู้เรื่องการตลาด จึงเห็นควรให้การสนับสนุน
เกี่ยวกับความรู้เรื่องการบริหารการตลาดแก่วิสาหกิจชุมชนให้มากขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมให้
ความรู้เกี่ยวกับการบริหารการตลาดอย่างเป็นระบบ

3.1.4 ผลการศึกษาการจัดการความรู้/ข้อมูลข่าวสาร การจัดการสินค้า และ
กระบวนการผลิตผ้าทอ พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่อง ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ภูมิปัญญา
ท้องถิ่นกับวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอื่น จึงเห็นควรให้การสนับสนุนปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยการ
จัดทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในต่างจังหวัด เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน
ทอผ้า เพื่อทราบปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรมทอผ้าของวิสาหกิจชุมชน ประสบผลสำเร็จ
และปัจจัยที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนทอผ้ามีปัญหาในการดำเนินงาน

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทอผ้า เพื่อทราบความคิดของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนว่าเห็นด้วยหรือไม่ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

3.2.3 ควรศึกษาผลตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า เพื่อทราบรายได้และความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนทอผ้า